

Levensverhalen in de schaduw van Tibet

Myra de Rooy (1957) reist al meer dan twintig jaar naar Tibet. Zij studeerde geologie, maar belandde uiteindelijk bij de International Campaign for Tibet. Ik heb door mijn reizen wel "een tik" van het boeddhisme meegekregen. Als je in je eentje rondreist en ziet hoe het boeddhisme verweven is met het dagelijks leven en hoe ik dat terugkrijg in de contacten met de mensen, dan neem je vanzelf dingen over in je eigen leven.' In Dharamsala ontmoette Myra de Rooy een aantal ex-politieke gevangenen die zich niet bij de Chinese bezetting neerlegden. In haar boek *Het Windpaardhuis* vertellen zij hun aangrijpende levensverhaal. Deze getuigenissen van moed en veerkracht laten de recente geschiedenis van Tibet zien in de schaduw van de Chinese overheersing.

Wat is het Windpaardhuis precies?

In Tibet wapperen op bergpassen, heilige plekken, bij kloosters, maar ook bij de mensen thuis gebedsvlaggen. Vaak staat er in het midden een paardje: een windpaard. Zij verspreiden gebeden en goede wensen voor alle levende wezens. Het huis in India waar de organisatie voor Tibetaanse ex-politieke gevangenen is ondergebracht heet het Windpaardhuis. In en rond het Windpaardhuis heb ik de acht Tibetanen geïnterviewd.

Waarom heb je juist ex-politieke gevangenen geïnterviewd?

'In Nederland logeerden bij mij thuis een aantal ex-politieke gevangenen. Ik werd geraakt door hun levensverhalen, door hun veerkracht en moed. Na een kort vreedzaam protest tegen de Chinese bezetting hebben ze jaren vastgezeten en zijn ze gemarteld. Ieder heeft zijn of haar eigen unieke verhaal, maar dat verhaal blijft vaak onuitgesproken. Of het gaat alleen over hun gevangenisverleden. Ik heb geprobeerd een doorgeefluik te zijn voor hun ervaringen, door in mijn boek hun stem te laten klinken. De ex-politieke gevangenen kunnen niet terug naar hun vaderland. Door in Tibet op zoek te gaan naar hun wortels, naar hun familie, kon ik hun verhalen inkleuren en waren in zekere zin mijn ogen ook hun ogen. Uiteindelijk zijn de mensen die ik heb geïnterviewd vrijgelaten door de Chinezen, Reting Tenpa Tsering pas na ruim twintig jaar. Vrijgelaten betekent echter niet dat ze zich in Tibet vrij konden bewegen. Er zijn restricties voor ex-politieke gevangenen. Het voelde daardoor of ze nog steeds gevangen zaten, maar door onzichtbare ketens geketend. Dat was de reden dat zij voor hun gevaarlijke vlucht over de Himalaya naar India kozen.'

Waarom is de Chinese bezetting het duidelijkst te merken?

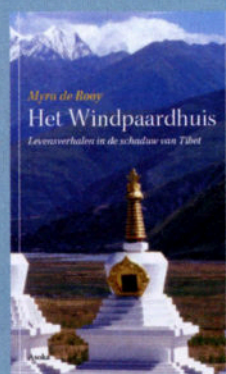
'Omdat ik al meer dan twintig jaar in Tibet kom, heb ik veel veranderingen kunnen zien. Zo zijn er steeds meer Chinezen. Tibetanen zijn behalve dat ze een minderheid vormen in hun eigen land, ook dikwijls tweederangs burgers. Vooral in Lhasa is dat zichtbaar, waar de oude historische stadskern steeds kleiner wordt en wordt opgeslokt door een enorme moderne stad. Veel van de economie is in handen van Chinezen. Helaas verbeterd de situatie nog niet. Recent kreeg de Dalai Lama een hoge onderscheiding van het Amerikaanse congres. In Tibet werd dat op een vreedzame manier gevierd. Zo schilderden monniken in het Drepung-klooster de muren wit van een gebouw waar Dalai Lama's in het verleden verbleven. Het klooster werd omsingeld en monniken werden opgepakt.'

Zijn er nog heel veel politieke gevangenen?

'Er zijn ongeveer honderd bekende politieke gevangenen, met een gemiddelde gevangenisstraf van meer dan tien jaar. Dit wil niet zeggen dat er niet meer gevangenen zijn. Ik schrijf over een dertienjarige non. Internationale waarnemers kregen te horen dat zij al vrijgelaten was, terwijl zij nog steeds gevangen zat.'

Wat is in jouw ogen het belang van je boek?

'Een stem en gezicht geven aan een groep bijzondere mensen. Het woord politiekgevangene is abstract. Het zijn mensen met idealen, dromen, verlangens maar ook met onzekerheden en angst. Ik hoop ook dat de puzzelstukjes die de verhalen van de individuele hoofdpersonen zijn, samen een beeld geven van de recente geschiedenis van Tibet.'

Myra de Rooy

Het Windpaardhuis

Levensverhalen in de schaduw van Tibet

omvang: 224 pag. + 16 pag. fotokatern in kleur

uitvoering: paperback

prijs: €16,95

ISBN 978 90 5670 179 6

Van het eerste boek van Myra de Rooy, *Vrouwen in Boeddha's Bergen* (uitg. Byblos) verscheen inmiddels een derde druk.